

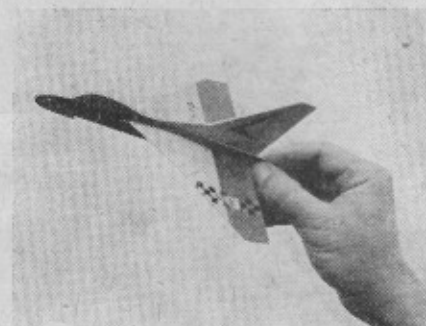
pro mladé
i pro staré

VĚC do kapsy

(r) Autor přinesl „věc delta“ v kapse zimmiku, zasunul křídlo do výřezu v trupu a vyrazil s tím málem v redakci okno. Před redakcí pak se mu povedlo bezmála totéž, když „věc“ vystřeloval úspěšně gumičkou. Avšak vzhledem k tomu, že s modely – i nejmenšími – se má létat „na place“ a ne v redakci nebo na ulici, jsme usoudili, že „věc“ není nebezpečná okoli a můžeme ji bez obav otisknout a doporučit. Jak jste si jistě povšimli, je model tvarově shodný s DELTOU X-13, jejíž fotografii otiskujeme rovněž v tomto sešitu.

K STAVBĚ. Trup 1 vyřízneme z plné balsy tl. 3 mm. Otvory pro křídlo, zátěž a lyži uděláme lupenkovou pilkou. Lyže 2 z překližky tl. 1,5 mm je do výřezu zalpena. Z balsy tl. 2 mm vyřízneme směrovku 5, přechod 4 a obě součástky přilepíme shora na trup na tupo. Křídlo 3 je z balsového prkénka tl. 2 mm, šířky 100 mm (tzn. nastavit na tupo) a délky 160 mm. Léta dřeva musí být vždy po rozpětí, jinak by nebylo možno vytvořit prohnutí do profilu, který zaručuje dobré letové vlastnosti modelu. Hrany křídla zaoblíme a povrch vybrousíme jemným brusným papírem.

Profil křídla vytvoříme takto: čirým nitrolakem přilakujeme proužek Modelspanu nebo hedvábného papíru shora na zadní část (vyznačena sítkou). Naopak

zezdoia přilakujeme papír na přední trojúhelníkovou část křídla. Celé křídlo pak nalakujeme třikrát čirým nitrolakem. Pnutím papíru se křídlo deformuje tak, že se vytvoří autostabilní profil, jehož tvar udává výřez v trupu. Papírem potahujeme také trup z boků a spolu se směrovkou rovněž třikrát nalakujeme.

ZALÉTÁVÁNÍ. Křídlo zasuneme do výřezu a zkusíme model hodit. Houpe-li, dovážíme jej kouskem olova, které zasuneme do výřezu v předku trupu. Padá-li model strmě k zemi, zvedneme odtokovou hranu křídla vzhůru (nejlépe přelakováním horní zadní části křídla). Zatačí-li model, odstraníme chybu směrovkou. Dobře seřízený model létá pěkně na svahu, dá se také vystřelovat gumou 1 x 1 mm, popřípadě házet jako házedlo. O. ŠAFPEK

Jirka, Káča a já

MILAN PAVLAS, snímky (z DPam Brno) Lad. DVORÁK

„Já mám nejradši ze všeho letadla – to je bez debaty. Víte – je nás v našem činžáku celá parta. Jako malí kluci jsme škubali listy ze sešitů na vlašťovky, ale to za moc nestojí. My teď už chodíme do sedmé cí a do kroužku modelářů a stavíme opravdovské modely, jako bývají třeba na závodcích, jenže zatím ne tak pěkně – to dá rozum.

Ze začátku to ale byla děsná legrace a vedoucí nám vždycky říkal: „Kluci, vy jste tak šikovní, že se dokážete vzlétnout i zavřeným křídákem.“ Proto jsme napřed lepili jenom takové kluzáčky z papíru a zatím jsme se učili číst plánky, vyřezávat pilečkou a všechno možné. Ona je to úplná věda a taky o opravdovských letadlech jsme si povídali a jednou jsme byli celý den na plachtařském letišti. To teda bylo něco pro nás! A když už se mělo jít domů, pozvali si nás ti plachtaři na kus řeči a povídali, že až náš kroužek bude stavět modely větroňů A-2, že nám uspořádají závody a kdo vyhraje, toho svezou v letadle. No – moc nescházelo a letěli jsme hned domů začít stavět, jenže zatím nikdo neočekal, jak ty á-dvojky vypadají. Tak nám musel vedoucí slíbit, že se všechno naučíme a do prázdnin by ta soutěž mohla být.

Dohodli jsme se, že každý bude stavět

Káču, protože ta je nejlhčí, jenže když jsme se do toho dali, hned se ukázalo, že to vůbec nijak nejlhčí nebude. Pořád něco nebylo k dostání a když bylo, ukázal se největší malér. Já věděl z knížek kděco a mocně jsem se těšil, jenže táta říkává, že jsem nešika a nejspíš je to fakt. Já se snažil, ale marná sláva! Já pokazil materiál, že z toho mohlo být pět větroňů a kde bylo potřeba něco přilepit, přilepil jsem se k tomu nejdřív sám. Kluci mně říkali Smolíček, já se vztekal a vypadalo to pochybně. Oni už dodělávali křídla a já neměl pořádně pohromadě ani trup. Nakonec jsem to přece jenom nějak ulepil, ale až všechno uschlo, šla z toho hrůza. To byste nevěřili, jak se může rovná věc pokroutit!

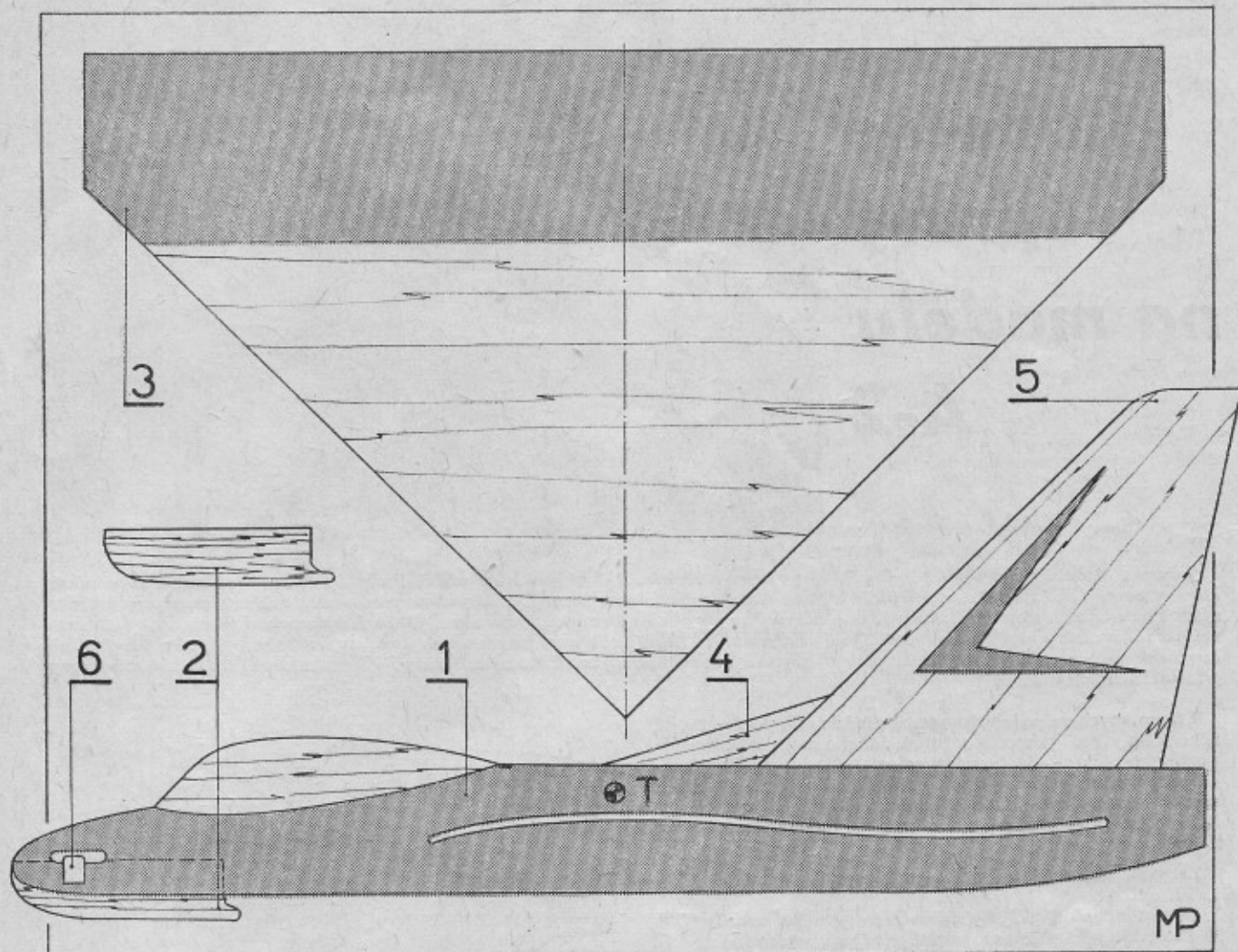
Já moc chtěl ty závody vyhrát, protože jsem jaktéhživ neletěl, ale nevypadalo to k ničemu. Jednou mi kluci říkali, že ta moje Káča se bude vystavovat na Expo, abych pohmul a to mě tak došlo, že jsem utekl domů a místo Káči jsem měl ostudu, ale neříc mě mrzelo, že nic nedokážu. Pořád jsem myslel, že jednou půjdu do továrny na letadla, jenže co by si tam se mnou počali, když neulepím ani Káču?

Zkoušel jsem to potom doma vcelikjak zachránit, ale to víte – sám si člověk moc nepo-

radí. Potah byl upatlaný, žebra nakřivo, vážně – nebylo to k ničemu. Tak jsem všechno rozlámal, strčil do kamen a – bylo po modelování. Kluci se vyptávali, kdy jako se zase objevím, ale já povídám, že mě rozčítuje při práci to jejich kecání, že si postavím Káču doma a ty závody že beztoho vyhraju. To dá rozum, že jsem to nenyslel vážně, jenže potom se do toho připlel Jirka a začaly se díť

Člověče, s tím lepidlem opatrně! Drží nejlip na prstech, to je vyzkoušený...

věci. On byl šikovný, moc dobře se učil, ale my s ním moc nekamarádili, protože jsme měli strach. On měl fírka takovou nějakou srdeční vadu, že nemohl běžat a ani do tělocvičku nechodil. Já vím, že to nebylo od nás jako fěr, ale ono se říkalo, že kdo má takovou vadu, dožije se tak kolem patnácti roků a firkovi bylo třináct. Tak se nám nevíte. Jednou jsme se ale potkali na schodech a on povídá:

„Ty modelařiš, Petře?“
 „Kdepak,“ povídám já. „Zkusil jsem to, ale nemám na to nervy. Já bych neulepil Káču ani za sto Nanuků.“

Načež se fírka zasmál a povídal:

„Tak pojď na moment k nám, já ti něco ukážu.“

fírka mě zavedl do svého pokojičku a tam jsem teda zůstal hledět, div mi oči nevypadly. Na míti u stropu visela Andromeda, na skříní stál Konďor a na stole rozdělaná Aurea. Teda – tak krásné modely jsem jaktělživ neviděl. Povídám:

„Juro, to ti koupili vaši?“ Ale on že ne, že to si stavěl sám a Káču že taky má. A měl! Takovou bych neulepil, kdyby mi prsty pozlatili. Tak jsem se ho zeptal, proč taky nechodí do kroužku, ale v tu ránu už jsem viděl, že se ptám hloupě. Jít ven s takovým modelem, to je pořádná litačka a fírka přece vůbec běžat nesměl! Napadlo mi, jak ho ty modely těší a co si s tím dal práce a nakonec je ani nevidí létat – no, zkuste si to představit! Jenže nic mi nechtělo napadnout, abych ho potěšil, jenom jsme si tak povíдали a Jura nakonec hlásil:

„Ty závody už budou brzo, vid? Tak viš co? Já ti dám tuhle Káču. Třeba ti bude létat a když se rozbije, postavíme si novou.“

A hned se začal těšit, že taky na ty závody přijde a bude se aspoň koukat. Tak jsem se vrátil domů s Káčou! Táta hned chtěl vědět kde jsem ji vzal a když jsem mu to vyprávěl dělal jenom:

„Najednou o firkovi viš, ale že bydlí v našem domě dva roky a že s ním skoro ani nepromluvíte, to vám nevadí. Měli byste se stydět a moc by vám to slušelo!“

Načež já neřikal nic, ale myslel jsem si to taky, už dávno.

Kluci potom uvěřili, že jsem si Káču udělal doma a tak jsem se do těch závodů přece jenom přihlásil. Já vím, co chcete říct – sportovní to nebylo – ale moc se mi chtělo létat a tak jsem aspoň učil létat Káču. Model musíte mít správně vyvážený, aby pěkně kroužil a dobře přistával a to dá taky práci. fírka to udělat nemohl, ale v tom já už se dost vyznal a tak jsem si dal záležet a – najednou tu byla soutěž!

Na letišti nás čekali, všechno bylo připravené a před hangárem stál Trenér a čekal na toho, kdo vyhraje. Byly to naše první závody a to víte, že jsme byli řádně vyplašení. Kája měl dvě pravé pílky křídla a než našel levou u Tondy, zapletl se do startovací šňůry, Jarda div vlasmi Káču nezašlápl, jeden zátež ubíral, druhý přidával, spravoval se potah a vůbec bylo veliké pilno. Foukal prma větřík, kdo měl model dobře zalitáný, měl čas přes minutu a Kája přes dvě. Když přišla

řada na mě, byl jsem celý rozčilený, ale odstartoval jsem dobře a byly z toho rovně dvě minuty. Na první kolo dost.

Druhý start jsem málem pokazil, ale Káča si poradila sama a kroužila, až se mi z toha točila hlava – přes dvě minuty! Byl jsem třetí a ještě tři starty zbývaly. Pošilhával jsem teda po Trenéru, jenže to byla chyba. Ve třetím kole se Káča vytáhla, ale nakonec přistála do keřičku a potah křídla se natrhl. Já vím, že je to správa pro legraci, ale to víte – Smolíček! Být tam sám, asi bych byl utekl a šel domů vzteky brečet – to já se znám. Před firkou jsem se ale styděl a bylo mi líto mu pokazit radost. Uházal jsem mu větroň, on to omrkl a povídal:

„Klidně to zalep, v dalším kole můžeš jít poslední, tak to stihneš.“

Jenže nebylo o to, že bych to nestihnul. Spravujte ale potah, když to neumíte a ruce se vám klepou! Leda jsem papír natrhl ještě dál a fírka se na mně smutně koukala a povídal:

„Já bych ti pomohl, Petře, ale zkus to sám. Viš, aby kluci neřekli, že to nesvedeš. Jenom se nesmíš rozčilovat.“

Já vím – on to myslel dobře, ale nic mi to nepomohlo. Už bych byl nechal Káču ležet a od všeho utekl, jenže najednou jsem dostal děsnou zlost, sám na sebe.

„Jsi nervák!“ nadával jsem si. „Nedokážeš ani takovou pitomost a chceš se chlubit. A závody bych chtěl vyhrát? Jsi úplně k smíchu!“

(Pokračování na str. 24)